Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XV. Cena lista je $5.00. Entered as second-class matter January 28, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., petek, 19. maja (May 19) 1922. Subscription $5.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 117.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

DENARNI MAGNATJE VLADAJO AMERIKO.

Tako je izjavil senator La Follette na norveški slavnosti.

SEDEŽI V SENATU SE LAHKO KUPUJEJO.

Chicago, Ill. — Senator La Follette iz Wisconsina je bil v sredo gost Norveške narodne lige v Chicagu, ki je proslavljala obletnico sprejema norveške ustave. Proslava se je vršila v Brands Parku in pri tej priliki je La Follette ostro kritiziral sedanje politične razmere v Ameriki.

V svojem govoru je rekel, da veliki denarni mogotci na čelu trustov kontrolirajo politično življenje Združenih držav. Mogotci diktirajo vladi v Washingtonu svoje naredbe in vlada jih ponižno izvaja. Za dokaz je La Follette navedel slučaj oljnih rezerv, ki jih je vlada oddala v "najem" oljnemu trustu.

Vsa narodna bogastva so pod kontrolo velikih trustovcev, ki obenem kontrolirajo denarni kredit, prometna sredstva in trge ter poljubno narekujejo cene vsem potrebščinam, ki jih ljudstvo mora kupovati za svojo eksistenco.

La Follette je tudi omenil slučaj senatorja Newberryja iz Michigana, ki je potrošil — oziroma so drugi potrošili zanj — ogromno vsoto za svojo izvolitev.

"Kadar se zgodi, da senatska zbornica z večino potrdi izvolitev senatorja, ki je izdal $195,000 samo zato, da je bil nominiran kandidatom, tedaj so vrata odprta brezmejni volilni korupciji. Volitve niso več izraz ljudske volje, marveč so pod kontrolo tistih, ki izdajo največ denarja," je rekel La Follette. "Kakor hitro je mogoče kupiti in prodati sedež v kongresu, ljudstvo nima več poštene, reprezentativne vlade. Veliki bogataši so potlačili voljo ljudstva in si podvrgli vlado ter volilni aparat primarnih in splošnih volitev."

DRUGA SKUPINA DELAVCEV NA POTI V RUSIJO.

New York, N. Y. (Federated Press). — Druga skupina delavcev — 300 po številu — je odšla s parnikom "Rotterdam" v Rusijo. Ta skupina je tudi na poti v kotlino Kuznec v Sibiriji. Tretja skupina bo tudi kmalo pripravljena za odhod in najbrže bo odpotovala v dveh tednih; potovali bodo s parnikom do Nizozemske in potem s posebnim parnikom v Petrograd. Del teh delavcev bo odšel v kotlino Kuznec, drugi del pa v Nadeždenski zavod v Uralu, kjer so velike železotopilnice, ki so bile zgrajene sedaj.

Iz pisma, katerega je poslal Marsukovič, ki je pred svojim odhodom v Rusijo bival v San Franciscu, je povzeti, da ni tako slabo za one delavce v Rusiji, ki pridejo iz Amerike. Piše, da je vsakdo dobil šestsobno hišo, v kateri je ves komfort kot v kaki boljši hiši v Ameriki; v vsaki hiši je kopališče, električna razsvetljava in telefon in poleg tega je pri vsaki hiši prostoren vrt. Piše tudi, da dobi vsak delavec na mesec 45 funtov moke, 15 funtov mesa, tri funte surovega masla in razne druge potrebščine; torej da živijo bolje, kot poročajo časopisi o življenju premogarjev v Zapadni Virginiji. Poroča tudi, da rudotopilnice v Nadeždenskem so opremljene z vsemi modernimi stroji kot najmodernejša rudotopilnica in z električno silo. V tem okraju so stanovanjske razmere še bolj slabe, piše, toda v načrtu imajo postaviti več modernih stanovanj za delavce. Nadalje piše, da delavci v Rusiji potrebujejo najbolj obleke in raznega orodja ter živil. Tega najbolj manjka.

19 bolnikov zgorelo v Rimu.

London, 18. maja. — Iz Rima poročajo, da je danes požar uničil zgodovinsko poslopje bolnišnice Santo Spirito in 19 bolnikov je zgorelo. V zavodu je bilo čez 5000 oseb. V poslopju je bila poleg bolnišnice tudi umobolnica in dom za stare in onemogle. Poslopje je stalo na bregu Tibere blizu Vatikana in sezidati ga je dal papež Inocencij III. v 12. stoletju.

ITALIJA IN JUGOSLAVIJA STA SE PONOVNO SPORAZUMELI.

Milan, Italija, 18. maja. — "Corriere della Serra" javlja, da sta Italija in Jugoslavija dosegli sporazum glede spornega teritorija ob Jadranskem morju. Italija se umakne iz Dalmacije, Sušaka in Baroša kakor je določeno v rapallski pogodbi. Posebna komisija izdela ekonomsko pogodbo, tikajočo se Reke in Baroša.

KAPITALIST, KI VIDI NEKOLIKO PREDSE.

Bivši predsednik železniške družbeje povedal magnatom, da je nacionaliziranje železnic neizogibno.

REKEL JE TUDI, DA JE BOJ ZA ODPRTO DELAVNICO NEZMISEL.

Washington, D. C. — Frederick Delano, bivši predsednik železniške družbe Wabash Railroad Co., je v sredo vrgel bombo med delegate ameriške trgovske zbornice, ko je rekel, da je boj za odprto delavnico velika nezmisel in da je nacionaliziranje ameriških železnic neizogibno.

Delegatje, ki so prejšnji dan z velikimi ceremonijami položili vogelni kamen novemu poslopju trgovske zbornice nasproti Bele hiše, katero se ima zgraditi po pravilih odprte delavnice, so molče poslušali, ko je bivši delodajalec obsojal kampanjo kapitalistov za uvedbo odprte delavnice kot absurdnost.

"Moje izkušnje skozi dolgo vrsto let me uče, da odprta delavnica je sanja, ki se nikdar ne uresniči. Odprta delavnica je mogoča le tedaj, če popolnoma izginejo delavske unije s tega kontinenta, to pa je nemogoče. Delavnica mora biti popolnoma odprta ali popolnoma zaprta."

Delano je nadaljeval, da sedanje gibanje za odprto delavnico je začasno, ki praktično ne more obstati in vsled tega mora vsaka diskuzija o vprašanju odprte delavnice biti le akademičnega pomena.

Glede železnic je Delano rekel: "Imejmo še tako velike predsodke proti vladnemu obratovanju železnic, je treba priznati fakt, da vladno obratovanje pride in mora priti kakor hitro bo jasno, da privatno obratovanje nikakor ne more zmagovati stroškov."

ŽENSKA, PREOBLEČENA V MOŠKEGA POROČILA DRUGO ŽENSKO.

Des Moines, Ia. — Tukaj je policija aretirala Ireno Gaul, staro 29 let, ki je nastopala kot moški in tudi poročila Jennette Simons, staro 32 let. Ti dve sta živeli kot mož in žena leto in pol. Irene Gaul je prišla v to mesto preoblečena v moško obleko pred dvema letoma in čez pol leta je poročila Jennette Simmonsovo. Tri tedne po poroki je Simmons opazila, da njen "soprog" ni moški, ampak ženska, da bi se pa ne osramotila pred drugimi, je molčala o celi stvari. Končno so pa tudi stariši Jennette opazili, da "soprog" njih hčere ni moškega spola, ampak ženskega in so naznanili na policiji, ki je aretirala Ireno Gaul. Gaul je na policiji izpovedala, da je prišla do prepričanja, da veliko lažje živi, ako nastopa kot moški in da tudi veliko več zasluži kot pa v ženski obleki. Ko se je seznanila z Jennette Simmonsovo, se ji je ta priljubila in da bi našla dom zase in za njenega adoptiranega fantka ter pomagala skrbeti tudi za Simmonsovo hčerko, je sklenila, da Jennette poroči. Izpovedala je tudi, da je nastopala kot moški že dve leti prej kot je spoznala Jennette.

VREME.

Chicago in okolica: V soboto jasno in mrzlo. Severnozapadni in zapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 59, najnižja 53. Solnce izide ob 5:26, zaide ob 8:0 .

DEŽELI GROZI ŠE VEČJA BREZPOSELNOST.

Avtomobilsko industrijo ugroža depresija, ker je avtomobilski trg prenapolnjen.

PRIZADETIH BO PET MILJONOV LJUDI.

Washington, D. C. (Federated Press, Laurence Todd). — Posledice divje konkurence za kontrolo avtomobilske industrije v Zdr. državah se bodo zopet pokazale. Osebe, ki imajo dober vpogled v avtomobilsko industrijo, pravijo, da bo nastala v prihodnjih treh mesecih ravno tako velika depresija v avtomobilski industriji kot je bila leta 1920, ako ne še večja, kajti trg bo prenapolnjen z izdelanimi avtomobili. Ako se to zgodi, tedaj bo vrženih na cesto stotisoče delavcev in prizadetih bo pet miljonov oseb, ki so odvisne od avtomobilske industrije. Premogovna industrija ni daleč tako zelo razvita in tudi ni prizadete vsled takšne divje konkurence kot je ravno avtomobilska.

Že pred štirimi ali petimi leti so veščaki dognali, da je mogoče v Ameriki izdelati petkrat več avtomobilov kot jih je mogoče prodati na sedanjem trgu. Avtomobilska industrija je pričela divjo konkurenco v zadnji vojni, ko so podjetniki zgradili tovarne z avtomobili z dobičkom, katerega so napravili z izdelovanjem vojnega materijala. Po prvi depresiji v avtomobilski industriji so tovarne nekoliko reorganizirali, toda kljub temu so nekateri tovarnarji obratovali svoje tovarne s polno paro in izdelali v aprilu in maju več avtomobilov kot kedaj prej v enakem času. Prišli so namreč do prepričanja, da ni trga za drage avtomobile in vsled tega so pričeli izdelovati ceneje avtomobile; razumno, da so imeli s tem nekaj stroškov, ko so morali napraviti nekatera popravila v tovarnah. Henry Ford pa ima popolnoma pod svojo kontrolo trg za cenejše avtomobile in v svoji prebrisani strategiji bo gotovo znižal ceno svojim avtomobilom kakor hitro se pokaže depresija in ako bo videl potrebo, bo nadaljeval z znižanjem, samo da pritisne svoje konkurente ob steno.

Iz govorov zastopnikov desete konvencije trgovske zbornice v Zdr. državah je spoznati, da niso preveč optimistični. Opozarjajo ljudstvo, da naj ne pričakuje, da bi se prosperiteta ali "boljši časi" povrnili tako hitro v sedanjih razmerah, v katerih se nahaja svet. Evropa se mora rehabilitirati z ozirom na njeno valuto in kredit, predno bodo mogli ameriški trgovci svobodno trgovati z Evropo. Pri tem pa ni treba misliti, da ni trga v Ameriki za domače izdelke.

V avtomobilski industriji v Zdr. državah je sedaj vposlenih nad miljon izučenih mehanikov samo pri izdelavi avtomobilov; v popravljanju in prodaji avtomobilov je vposlenih najmanj 400,000 oseb; nadaljnih 400,000 oseb je vposlenih v tovarnah avtomobilskih gumijastih obodov (tires), svetilk in drugih avtomobilskih potrebščin in 200,000 oseb je pa gotovo vposlenih v industriji in trgovini, ki je v zvezi z avtomobilsko industrijo. Vsled tega se z gotovostjo lahko računa, da bo prizadetih vsled grozeče depresije v avtomobilski industriji, katero bodo povzročili dobičkalakomni podjetniki, nad pet miljonov oseb, namreč mož, žena in otrok.

Avtomobilska industrija je stara šele okrog 22 let in vsled tega delavci vposleni v tej industriji tudi niso tako organizirani kot so delavci drugih strok. In vsled tega so tudi podvrženi izkoriščanju od strani avtomobilskih magnatov.

POULIČNA ŽELEZNICA ZNIŽALA VOŽNJO.

Spokane, Wash. — E. V. Kuykendell, ravnatelj državnega departmenta za javna dela, je naznanil, da je vožnja na poulični železnici znižana za dva centa in da bo od 1. junija naprej samo po šest centov mesto osem kot je bila dosedaj. Družba je menda 'prostovoljno' znižala ceno.

PROFESORJI ZAHTEVAJO AMNESTIJO ZA POLITIČNE JETNIKE.

Boston, Mass. — (Fed. Press.) — Veliko število profesorjev in predavateljev na univerzah in učeliščih v novoangleških državah je podpisalo peticijo za osvoboditev političnih jetnikov, katera je bila poslana predsedniku Hardingu. Peticijo so podpisali tudi nekateri uredniki kapitalističnih listov.

ZAHTEVA ZA PRIZNANJE JE SOVJETSKE RUSIJE.

Senator Borah je predložil v senatu resolucijo, v kateri zahteva takojšnje priznanje ruske sovjetske vlade.

RUSIJA NAJ IMA ISTE PRAVICE KOT DRUGE DRŽAVE.

Washington, D. C. (Federated Press). — V svojem uspešnem boju, katerega vodi senator Borah proti Hooverju, Hughesu in Hardingu radi njih sovražne politike napram Sovjetski Rusiji, je sedaj izdelal resolucijo, v kateri zahteva takojšnje uradno priznanje ruske sovjetske republike. Tla za to resolucijo je že prej pripravljal, ko se je boril za znižanje mornarice in proti temu, da bi Zdr. države sodelovale z zavezniki pri roparskem izkoriščanju osrednje in vzhodnje Evrope. Med tem ko si Hughes in Harding na tihem častitata, ker sta Poincare in Lloyd George povabila Zdr. države, da naj prisostvujejo konferenci v Haagu, kjer nameravajo vsiliti Rusiji nove mirovne pogoje, pa Borah apelira na ljudstvo, da naj zavrne vsak načrt, tikajoč se Rusije, ki bi ne imel za podlago uradnega priznanja ruske sovjetske republike z enakimi pravicami kot jih imajo druge države.

Pobitost Hughesa vsled te Borahove resolucije se v tem momentu more le misliti, ni je pa mogoče popisati. Kajti Hughes dobro ve, da ima senator Borah velik vpliv na zbornico in da je lahko spravil takozvani pakt štirih sil na varno le vsled tega, ker se Borah ni dosti boril proti njemu in ker evidenca kake skrivne politike diplomatov v tej pogodbi ni bila dovolj jasna. Toda zahteva Boraha za takojšnje priznanje ruske sovjetske republike, predno se pričnejo kaka druga pogajanja, se pa mora smatrati za ravno tako resno, ako ne še bolj kot je bil njegov boj proti ligi narodov ali boj za zmanjšanje vojne mornarice; v vseh teh bojih je Borah prodrl.

In ker sta Hughes in Harding naznanila, da se Zdr. države ne bodo udeležile konference v Haagu, mogoče bosta poskušala zvreči vso odgovornost za protiruske intrige od strani Francije in Hardingove administracije na Boraha. Iz Hooverjevega govora pred ameriško trgovsko zbornico v pondeljek zvečer je razvidno, da je trgovski tajnik nameraval predložiti ruskemu ljudstvu gotove spremembe, in sicer v podobi ultimata, da mora rusko ljudstvo prej vpostaviti kapitalizem, predno lahko pričakuje kako pomoč iz inozemstva. Naslednji dan, t. j. v torek, je pa Borah predložil svojo resolucijo v senatu za priznanje ruske sovjetske republike.

Hoover še vedno vztraja pri tem, da mora sovjetska vlada garantirati varnost življenja, priznanje in varstvo privatnega premoženja, svetost vseh pogodb in pravice svobodnega delavstva, predno se more govoriti o kaki vpostavitvi trgovskih in političnih zvez z Rusijo. Nadalje je rekel, ako ne bodo inozemski trgovci in podjetniki imeli garancije za varnost vloženega kapitala in garancije za pogodbe, katere sklenejo z gotovo stranko in če ne dobe odškodnine za izgubo, katero bi trpeli pri trgovini ali vloženem kapitalu, tedaj bo mednarodna trgovina uničena in ves svet bo prišel v kaos. Trdil je, da Rusija počasi umira, ker produkcija še ni vpostavljena in ker Rusija ni dobila še zaupanja inozemcev. "Mi, veliko kristjansko ljudstvo, gledamo z žalostjo na strašno mizerijo, v kateri se nahaja rusko

(Dalje na 3. strani.)

OSEMMESEČNO PREMIRJE S SOVJETSKIMI REPUBLIKAMI.

V Genovi so sprejeli pakt premirja, ki velja za Evropo in Azijo. Čičerinov predlog, da premirje velja tudi za Vzhodno Sibirijo, je bil sprejet kljub opoziciji Japoncev. Lloyd George je dejal, da Vrangel ne bo smel organizirati nadaljnih napadov na Rusijo. Danes se vrši zadnja plenarna seja in potem je konec konference. Rusi poročajo, da je genovska konferenca pokopala entento.

London, 18. maja. — Uradno se poroča, da Lloyd George se ne bo udeležil konference v Haagu. Anglijo bosta najbrž zastopala finančni minister Horne in Philip Graham. George se vrne v London v soboto zvečer in prihodnji teden bo poročal v nižji zbornici o rezultatih genovske konference.

Genova, 18. maja. — Generalna komisija ekonomske konference je danes odobrila sklep glede osemmesečnega premirja v Evropi in Aziji. Pakt bo jutri podpisan. Vse države, ki podpišejo pakt premirja, se obvežejo, da se bodo vzdržale vsakega oboroženega gibanja in da ne bodo sklepale separatnih pogodb s Sovjetsko Rusijo. Države, ki že vodijo pogajanja s sovjetsko vlado, smejo skleniti pogodbo. — Genovska konferenca se zaključi jutri po plenarni seji. Prihodnja seja se otvori v Haagu 15. junija. Dne 26. junija se snide odbor izvedencev z rusko komisijo, vsi zaključki pa morajo biti predloženi vladam in ratificirani do 26. oktobra.

Genova, 18. maja. — Glasoviti Lloyd Georgev protivojni pakt, ki je bil sprva namenjen za deset let, se je skrčil na splošno premirje v Evropi in Aziji za osem mesecev, ki je bilo sprejeto na včerajšnji seji politične podkomisije. Seja je trajala skoro ves dan in je bila zopet burna.

Jutri se vrši plenarna seja genovske konference, s katero bo konferenca zaključena. Lloyd George je snoči namignil, da odpotuje domov takoj po plenarni seji. George bo nesel domov pakt osemmesečnega premirja; to je vsa njegova pridobitev poleg načrta, da se konferenca z Rusijo nadaljuje v Haagu. Francozi ne bodo nesli nič, Rusi imajo pa pogodbo z Nemčijo in upanje, da se njihove zadeve ugodno rešijo v Haagu. Ako bodo imperialisti držali besedo, se Rusiji ni treba bati oborožene invazijev prihodnjih osmih mesecih.

Združene države bodo ponovno povabljene v Haag. Zavezniki so včeraj prejeli informacije iz ameriških uradnih virov, da Amerika mogoče pošlje delegate v Haag, ako bo konferenca samo ekonomska.

Včerajšnja seja, na kateri je bil sprejeto osemmesečno premirje, je bila zelo zanimiva. Čičerin je zahteval, da morajo biti vse sovjetske republike v Evropi in Aziji uključene v premirovnem paktu. Japonci so nasprotovali, toda popoldne so kapitulirali in sprejet je bil Čičerinov predlog, da premirje velja za vse republike v Aziji, vštevši Vzhodno Sibirijo s sedežem v Čiti. Premirje ostane v veljavi še štiri mesece po zaključku haške konference.

Čičerin je tekom debate prečital pisma protisovjetskih generalov, ki dokazujejo, da se na ozemlju Poljske, Rumunije in Jugoslavije pripravlja nova invazija Rusije. Opozoril je entento na gibanje barona Vrangela v Jugoslaviji.

Lloyd George je dejal, da je Vrangelova kampanja zoper Rusijo bedastoča, toda Jugoslavija, Rumunija, Poljska in Francija podpišejo pakt premirja in potem ne bodo smele organizirati napadov na Rusijo. — Čičerin je zahteval, da se ostanki Vrangelove armade presele kam na zapad. Lloyd George je vprašal: Kdo jih mara? Anglija noče Vrangelovih čet.

Nizozemski delegatje so zajamčili Rusom vse ugodnosti in pravice v Haagu kot jih bodo imeli zastopniki drugih držav.

Moskva, Sovjetska Rusija, 18. maja. — Adolf Joffe, ruski dele-

(Dalje na 3. strani.)

MILJONI BAHMETIJEVA ZA STRADAJOČE V RUSIJI.

List "Ruski Golos" poziva kongres, da odredi zaplembo premoženja v posesti Bahmetijeva v svrho nakupa živil za Rusijo.

MILJONE LJUDI JE MOGOČE REŠITI S TEM DENARJEM.

New York, N. Y. (Federated Press). — List "Rusky Golos", ruski dnevnik v New Yorku, je priobčil pred kratkim veliko število apelov na kongres, v katerih apelira, da naj kongres odredi zasežbo vsega premoženja, ki se nahaja sedaj v posesti Bahmetijeva, navideznega ruskega poslanika, ki je še vedno uradno priznan od državnega departmenta, akoravno je vlada, katero je Bahmetijev zastopal, že mrtva več kot štiri leta. "Rusky Golos" zahteva, da naj se ves ta denar porabi za nakup živil za stradajoče rusko ljudstvo. List piše:

"Bahmetijevovi miljoni so postali svetovno znani. Ni kraja na svetu, v katerem bi se ne pogovarjali o teh miljonih. Ni nobena tajnost, da je "ruski poslanik" rabil miljone, posojene Rusiji in katere je on dobil v roke, v boju proti ruskemu ljudstvu. "Bele" roparske tolpe Kolčaka, Judeniča, Denikina in Vrangla, ki so povzročile sedanjo strašno bedo v Rusiji, so bile organizirane s pomočjo Bahmetijevovih miljonov. Brezštevilne protiruske, protirevolucijonarne in kriminalne organizacije, ki so širile med svet vsemogoče laži o Rusiji in ki so podžigale obče mnenje v Evropi in Ameriki proti ruskemu ljudstvu, so se vzdrževale s tem denarjem. Legije postopačev in parasitov, ki so ubežali iz Rusije za časa velike revolucije, so se vzdrževali s temi miljoni.

In z ozirom na fakt, da je bilo veliko miljonov tega denarja porabljenih kriminalno, je kljub temu ostalo še nekaj miljonov v posesti Bahmetijeva, s katerimi je mogoče rešiti miljone in miljone ljudi, ki so drugače obsojeni v smrt vsled lakote. Te miljone je treba vzeti "poslaniku" in vporabiti za pomoč ruskemu ljudstvu".

Nadalje piše list, da naj se vršijo shodi in da naj ljudstvo zahteva od kongresa in merodajnih faktorjev, da naj zaseže te miljone, ki so še vedno v posesti Bahmetijeva in da naj nakupi s tem denarjem živež in odpošlje v gladovne province v Rusiji. Kajti te miljone bo moralo plačati rusko ljudstvo in vsled tega naj jih tudi dobi.

STARA REPUBLIKANSKA GARDA TEPENA V PENNSYLVANIJI.

Philadelphia, Pa. — Pri primarnih volitvah v Pennsylvaniji, ki so se vršile v torek, je bil nominiran kandidatom za governorja Gifford Pinchot, kandidat republikanske stranke. Pinchot je progresiven republikanec in je bil pristaš in oseben prijatelj Roosevelta; zdaj je član odbora "48". Proti njemu je kandidiral generalni državni pravdnik Alter, pristaš stare republikanske garde in pristaš administracije. Pinchot je dobil večino okrog 20,000 glasov. Tako dobiva stara republikanska garda in sedanja administracija udarec za udarcem. V oficijelnem Washingtonu je zavladala velika potrtost vsled poraza Alterja, še večja kot je bila po objavi izida volitev v Indiani.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto. $2.50 za pol leta in$1.25 za tri mesece; Chicago $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

31

Datum v oklepanju n. pr. (April 30-22) poleg vašega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

"USMILJENJE" DELODAJALCEV.

Enkrat lani je bila v Washingtonu konferenca za omejitev brezposelnosti. Kdo se še ne spominja izliva besed in obljub? Rezultat? Brezposelnost se je nadaljevala in traja v ne dosti manjšem obsegu še danes.

Zdajpazdaj se oglasi kakšna dobra duša in objavi protest, zakaj da vlada ne stori ničesar v prid brezposelnih delavcev. Nedolgo tega je skupina cerkvenih veljakov v New Yorku apelirala na vlado, da naj prizna problem brezposelnosti za državni problem in ga reši — da naj priskoči revežem na pomoč kakor bi priskočila v slučaju večje katastrofe kot je požar, povodenj ali potres. Ali ni brezdelje ravno tako občutna katastrofa?

Dalje se obračajo na delodajalce in apelirajo na njihova srca, da se naj usmilijo revnih brezposelnih delavcev in jim preskrbe delo.

Ako bi dobre duše imele količkaj pojma o principih kapitalizma, se ne bi blamirale z apeli.

Finančni interesi delodajalcev ne poznajo nobenega usmiljenja. Pregovor, da korporacija nima duše, ne srca, je resničen. Finančni interesi zahtevajo, da je zdaj večja in zdaj manjša armada delavcev brez dela. Kaj briga kapitalista, ako se delavec poniža na trempa, delavka pa na prostitutko, ko nima dela? Kaj mu mar, če otroci delavcev stradajo in podlegajo boleznim, ko so njih očetje brez zaslužka?

Kapitalist živi v popolnoma drugem svetu. Njemu je denar vse; on se briga samo za dobiček, in če tega ni, je tovarna zaprta. Človek bi stežka verjel, da so take kreature na svetu — toda tu so pred našimi očmi v našem mestu, v naši deželi. Sistem jih je naredil take in taki so. Business!

Delodajalci imajo moč, da bi lahko prenaredili razmere, ako se bi res hoteli usmiliti delavcev; to pa pomeni, da bi obratovali industrije v izgubo ali z manjšem dobičkom. Do tega jih pa ne pripraviš. Moč imajo, ker so gospodarji industrij. Privatno lastništvo jim daje oblast nad življenjem in usodo miljonov delavcev in njihovih družin. To je tista nesreča. Sebični interesi kapitalista ga silijo, da je trdosrčen napram vsemu, kar mu krha dobiček.

Zastonj je torej pričakovati, da se delodajalcem omehčajo srca in da sami odpravijo brezposelnost iz usmiljenja do delavcev. Tega ne bo nikdar, ne v splošnem. Mogoče se dobi kakšna malenkostna izjema, ampak izjeme ne vladajo.

Edina odpomoč proti brezposelnosti je sprememba sistema v lastništvu industrij. Industrije morajo postati kolektivna last ljudstva. In tedaj, ko ne bo več zasebnih interesov v industrijah, ne bo več vzroka za profitarsko brutalnost napram delavcem.

Usmiljenje je lepo človeško čutstvo, toda še mlado in zato je poteptano od sebičnosti. Razvije se in zavlada v splošnem šele takrat, kadar se bo človek zavedal, da ni srečen, če se drugemu človek ne godi ravno tako dobro kakor njemu. Te zavesti pa kapitalizem nima, ker je v svojem bistvu živalski.

VZROK, ZAKAJ KONFERIRAJO Z RUSI.

Angleški vojni minister Evans, ki se mudi kot delegat v Genovi, je zadnje dni zaupal nekemu ameriškemu časnikarskemu poročevalcu, da zavezniki so zato povabili boljševike na konferenco in se bi radi sporazumeli s Sovjetsko Rusijo, ker se boje, da bi boljševiki "začeli kakšne sitnosti". Nato je Evans dejal, da imajo Rusi močno rdečo armado, ki je "zdaj brez dela in ne trpi gladu".

Vojni minister ni povedal nič novega. Vsakdo, ki ni slep, je lahko že uganil, da visoki zavezniški roparji vpoštevajo revolucijonarno Rusijo samo zaradi njene rdeče armade — in to vpoštevanje je prišlo šele potem, ko je rdeča armada zdrobila vse, od entente financirane in drugače podpirane caristične, banditske tolpe, ki so druga za drugo napadale Rusijo od vzhoda in zapada, juga in severa. Ententa je nekaj časa upala, da nepričakovana lakota, ki je prišla vsled suše, uniči delavsko-kmetsko republiko; ker se tudi to ni zgodilo, je ententa pričela misliti na konferenco.

Ako bi bila Rusija druga Kitajska, kdo se bi zmenil zanjo! Revolucija bi bila že davno zadušena in svete zavezniške armade bi vkorakale v Rusijo, katera bi bila razdeljena v angleške, francoske, belgijske, italijanske, japonske in ameriške gospodarske kolonije.

Žalostno je pač, da mora ruska republika toliko krenkih rok odtegniti delu in jih vaditi v orožju, toda zavezniški imperialisti so pokazali dovolj očitno, da orožje je edini argument, ki ga razumejo in vpoštevajo.

Blazni francoski imperialisti bi sicer še zdaj radi govorili samo z orožjem, ampak Lloyd George, ki je primoran gledati z enim očesom na mogočno delavsko stranko v Angliji, se je streznil. Njegova politika "sitega volka in cele koze" je doživela polom v Genovi, toda nadaljevati jo hoče v Haagu; tam doživi nov poraz. Rusi so pripravljeni na nove debate, ali pokazali so, da se ne puste ujeti niti Lloydu Georgu.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

S pota.—Popisati hočem nekaj vrstic, kako je bilo med penečimi valovi, ko smo odpluli dne 26. aprila s parnikom "Paris" in dali Ameriki zadnji pozdrav. Presenečeni smo bili, ko je tulil parnik in vse je hitelo na krov. Žene so poljubovale svoje možičke, ne vem ali iz strahu pred penečimi valovi ali iz ljubezni, in debele solze so jim padale po licih, kakor bi deževalo. Že skoro bal sem se, da se bomo potopili vsled tisočerih solza, ki jih je bilo jako težko ustaviti.

To je trajalo kako uro, nato pa so se odprla vrata druge svobode. Vsi smo drli na lice mesta, da vidimo, kaj se je zgodilo. Odprli so vrata kantine, kar je pregnalo vso žalost in strah. Dobro se nam je prileglo in vsak je trdno držal čašo. Kaj takega se ne pripeti, če se človek ne pelje tri milje iz New Yorka. Ni dolgo trajalo in oglasil se je nekdo v kotu, mi pa smo mu šli na pomoč in mu pomagali:

Zdaj gremo, zdaj gremo,
nazaj ne pridemo?

Kmalu smo se spravili v kabino in šele drugi dan nas je zbudil zvonec, klicaje h kosilu. Prav ustreglo se nam je s kavo, kruhom in maslom, opoldan in zvečer pa se je hrana menjala: danes riba in fižol, jutri fish in beans.

Vožnjo smo imeli prvi dan prav dobro, drugi dan je bilo morje bolj razburkano, da je bil ves ženski spol v posteljah in tudi nekateri moški si je moral poiskati postelj, ne toliko radi morja, tembolj radi vina in pripetilo se mu je, ko se je prebudil, da ni znal kje je in klical, kdo je obrnil barko nazaj v New York. Kompas v glavi se je bil zmešal. Druge dni smo imeli dobro vožnjo. Pozdrav vsem in mnogo uspeha SNPJ. — **Feliks Rozina.**

Rock Springs, Wyo. — Sem prijatelj Prosvete in odkar izhaja, jo prečitam od kraja do konca, a priznati moram, da odkar je stavka, so mi dopisi prvi, ki se jih lotim. Veseli me, ko čitam, kako se pridružujejo neorganizirani delavci v naše vrste, na drugi strani pa tare človeka žalost, ko vidi, kako so še nekateri Slovenci slepi, da v sedanjih časih stavkokazijo in je teh še precej članov SNPJ. Ali mislite, da ne bo obračuna? Bo, bo, in še takšen, kakoršnjega si ne predstavljate. Le poglejmo nekatere, kako se že sedaj perejo, da niso stavkokazi in so v manjšini. To morate vedeti, da nas stavka sedaj mnogo več kot pol miljona, in oni, ki sedaj dela, je vsak stavkolomec, če to še bolj naglaša, da ni. Že sedaj jih je strah, toda še večji bo prišel.

Iz Colorada sem čital v dopisu, da hodijo od tu k njim delat rojaki. Ni dovolj, da poročate samo to. Pisati bi morali podrobnejše, da jih bomo poznali, ko se bodo vračali. Poznam jih par, ki sedaj delajo. Bili so tu pred časom in odšli so od tu, da morda sami ne vedo s kolikim dolgom. Morda se pa bodo še vrnili in ne bodo vedno stavkokazili. Iz tega lahko razvidimo, kako pošteni so oni, ki se sedaj lotijo dela.

Že zgoraj sem rekel, da jih je strah, da ne vedo, kaj pišejo. Le poglejmo kaj piše dopisnik iz Somerseta, Colo., v Prosveti z dne 5. maja. Ne bom odgovarjal na celi njegov dopis, saj je škoda prostora v listu, pač pa samo na zadnja dva stavka. "Služiti moramo podjetnikom vsi delavci, le malo jih je, da bi bili od njih neodvisni. Mogoče ni več daleč čas, da bo drugače in bodo podjetniki odvisni od nas in ne mi od njih; do takrat pa se moramo združevati. . .", tako piše dopisnik. Da združevati se moramo, toda ne tako kot se oni, ker če bi se na tak način, tedaj bi morali iti nazaj v one čase, ko je vladala Marija Terezija. Kdor sedaj dela, naj se ne ali stavkazivi.

Zadnji odstavek se glasi glede dela:—o stavki nimamo strahu, karta se plača in lahko gremo v unijski rov. Ali dopisnik pri tem pozablja, ko bo hotel pristopiti k uniji, da ga bo predsednik lokala vprašal, če ga kdo pozna in kaj bo sledilo potem, če se bo dobil tako dober človek in povedal, kje je bil prosilec med največjo stavko, ko so izhajali številni apeli na rudarje, naj se vsi organizirajo in zastavkajo? Ali ne ve, da tak prosilec dobi svoj del le v zadnji del telesa, potem pa ga vržejo iz unijskih prostorov? — **Stavkar.**

Na potu v domovino. — Štirinajst let je minilo, ko sem zopet na širokem morju. Tedaj sem si mislil: Vsi gredo v Ameriko, v to sveto in obljubljeno deželo, večinoma so vsi srečni tam in nazaj se vračajo bogati. Zakaj bi pa jaz ne šel, sem si mislil in čez par let se bom vrnil nazaj, srečen s polno malho dolarjev. Oh kako bom vesel: srečo in "kredit" bom imel pri puncah, in ob nedeljah jih bom vodil v gostilno. Tako sem sanjal in srečno dospel v New York. Tam me je pričakal agent, rodom Slovak, in odpremil od Herminija, kjer sem imel nekaj prijateljev še iz starega kraja, kjer smo skupaj hodili v šolo.

Mračilo se je že, ko smo se pripeljali v Herminie, kjer me je sprevodnik postavil na postajo. Stal sem in čakal, odkod bo prišel kak Slovenec in k sreči sta kakor nalašč prišla dva rojaka, da sem razumel njuno govorico. Prišla sta blizu mene in eden je spregovoril: "Vidiš, tu je spet nek "griner", ki je ravno prišel iz starega kraja." Od veselja sem skočil k njima in jih vprašal, če poznata fanta, ki sta prišla pred letom dni iz starega kraja. Pokazala sta mi na konec Water ceste, kjer sta zatrdila, da bivata moja zmanca v poslednji "vili". Čudil sem se, kako da moreta imeti zmanca že vilo, če sta še komaj pred letom dni prišla v Ameriko. "Ho, fant, tukaj ni tako kot v starem kraju, poglej, onadva sta že barona."

Dobili smo jih doma. Ravno pri večerji sta bila in segli smo si v roke. Dala sta mi večerje in eden je nastavil sodček piva. Začel sem jih spraševati to in ono, pa sta mi zatrdila, da jih vila nič ne stane, ker ni njuna, pač pa je last Ocean Coal Co. Razkazala sta mi stanovanje in peljala me celo v tretje nadstropje, kjer sta rekla, naj sezujem čevlje, da ne pomažem preprog.

Novodošlec iz starega kraja vse rad uboga, tako sem ubogal tudi jaz. Razgovarjali smo se o marsičem, tudi o dekletih ne malo, končno pa legli v posteljo.

Nenadoma me je pričelo nekaj ščegetati in pričel sem se na tihem smejati, misleč, da je gotovo kako dekle, ker ravno prej smo se o takih rečeh pogovarjali. Bil sem takrat mnogo bolj občutljiv kakor danes. Nenadoma pa me je nekaj vščipnilo na vso moč pod kolenom, da sem prav glasno zavpil: "Jezus, Marija, kdo pa je, da mi ne da miru?" Prijatelj na drugi postelji je zaklel, kaj mi je, da ne dam miru in že prvi večer razsajam. "Nič se ne boj, to so ameriška dekleta," mi je rekel, ko sem mu pojasnil, da me je nekaj vščipnilo. Prosil sem ga, naj naredi luč, da bom videl "dekleta", ki bi jih rad spoznal.

On je bil dolg človek in vstal je kakor strah iz postelje, nato pa prižgal vžigalico ob steni. Vesel sem se oziral naokrog, kje bom zagledal dekle, toda kar strah se me je poloteval: nikogar ni bilo. "Le dobro poglej," mi je rekel, mogoče imaš slab vid, privzdignil je odejo in gledal sem. Joj, koliko črnordečih pik je bilo. "Toda sedaj še niso vse doma," je rekel in vzdignil rjuho. Strmel sem vsled tega odkritja. Bile so rdeče-črne in belkaste z grebeni na hrbtu kakor nekdanji vitezi v železju ali pa kot bi igrale nogomet.

Nekaj časa sva se spogledovala, nato pa se je začel prijatelj čuditi rekoč: "Kot si pa tega vraga prinesel." — "O to so pa moje francoske manke, s katerimi sem se seznanil na ladiji," sem mu odgovoril, na kar pa mi je odrekel stanovanje, da si ga moram takoj drugi dan poiskati drugod, ker noče, da bi se njegove spridile z drugim "narodom".

Pozdravljam rojake po celi Ameriki in kličem vsem na veselo svidenje zopet v Združenih državah. — **Fritz Križnik.**

Saygon, Pa. — Iz naše naselbine že dolgo nisem opazil dopisa v Prosveti, vsledčesar sem se jaz namenil napisati nekaj vrst, saj čas je zato, ker odložili smo krampe in lopate in imamo stoprocentno stavko, kakor mislim, da je tudi drugod, če pa še ni, nas bodo gotovo posnemali, saj se vendar borimo za vsakdanji kruh in obstanek.

Ne morem si kaj, da bi ne odgovoril dopisniku iz Presta, Pa., ki piše v Prosveti št. 109. Pravi, da je prišlo večje število rojakov iz naše naselbine v njih dvorano. Resnica je, da sem bil čisto sam. S tamošnjim rojakom sem se pričel razgovarjati in z nikomur drugim. Dopisnik omenja, da smo govorili o nekakem deputiju, ki vozi stavkokaze, toda jaz kakor ne rojaki v naši naselbini nismo ničesar vedeli o stvari do dneva, ko sem bil v njihovi naselbini na obisku. Ko so mi tamošnji rojaki povedali, kako pridnega delavca imajo med seboj, nisem mogel prenesti in sem se menda malo preglasno zahvalil za delo, katerega je ali ni opravljal. Tega ne morem priseči, govoril sem le to, kar sem čul od njegovih sorojakov.

Rojaki v naši naselbini so vsled tega čisto po nedolžnem obsojeni obrekovanja; toliko na znanje, da ne bo kakega nesporazumljenja. Ako ima pa omenjeni rojak še kaj na srcu, pa naj se osebno pri meni zglasi, sem mu zmerom na razpolago. — **J. R.**, stavkar.

Hackett, Pa. — Čitatelji Prosvete se bodo morda že čudili, odkod je ta dopis, ker skoro leto dni smo molčali v naši naselbini, ali pa bodo mislili, da nismo odložili orodja in nimamo časa za pisanje. Ni tako. Tudi mi smo storili svojo dolžnost in sprejeli počitnice. V teh krasnih pomladnjih dneh si popravljamo vrtove, čitamo časopise in drugo čtivo. Kar nas najbolj zanima je seveda stavka, o katere razvoju z zanimanjem čitamo.

Človek v takih razmerah mora pričeti misliti in tako tudi mi premišljujemo sedajni družabni sistem in vse njegove izrodke. Prej smo imeli demokratično vlado, ki pa nam ni koristila in bi človek lahko rekel, da je bila demokratična samo za mogotce; izvolili smo nato drugo vlado, republičansko, ter mislili, ta bo gotovo boljša in ne bo izkoriščala delavca ali podpirala samo kapitaliste. Prepričali smo se, da je sedanja ravno taka kot je bila prejšnja in je razloček samo v imenih. Od obeh imamo delavci enake koristi, to se pravi škodo.

Koga bomo pa v bodoče izvolili? Kdo bo delal za koristi delavca, ko sta se obedve ti stari stranki odločno pokazali, da sta proti njemu? Moje mnenje je, da je treba izkusiti s socijalistično stranko. Morda bomo v tej stranki prišli do boljših razmer. Pretekli teden je bila registracija v naši naselbini za prihodnje volitve. Mislim, da so se dali vsi registrirati, če se pa kdo ni dal, naj se pobriga, dokler je čas, ker volitve v jeseni bodo velikanskega pomena in jih ne smemo zamuditi. Takrat bo zopet čas, da oddaste svoje glasove za ljudi, ki bodo delali za koristi delavstva. Potem je vse zastonj pritoževati se, le na volilni dan imamo moč.

Tukajšnje rojake svarim, naj se nikar ne dajo zapeljati kakim zavratnim agentom in naj ne oddajo svojih glasov onim, ki so se dosedaj pokazali za delavske izkoriščevalce. Pazite na volilne pole in ne vzemite vsega kar vam velijo. Vprašajte za socijalistični listek in tam oddajte svoj glas. Ne bojte se imena "Socialist Party", čeprav še pri mnogih rojakih ni upoštevano. Končno se boste vendar prepričali, da je to stranka, kateri mora vsak delavec oddati svoj glas, ako hoče sebi dobro. Tudi ne poslušajte nevednih ali hudobnih ljudi, ki hočejo naslikati socijalistično stranko kot nekako protiversko in fanatično gonjo, temveč pristopite k stranki in prepričajte se sami, da ni tako. — **Naročnik.**

"Prosveta" prinaša zanimive vesti vsak dan. Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveto"?

METEORITI.

Genovska konferenca se preseli v Holandijo. Lloyd George misli, da bo imel več korajže, če bo bližje doma.

• • •

Demokracija je lahko brez skrbi, dokler ima v svoji sredi Semjonova in Bahmetijeva . . .

• • •

Ameriški delavci dajejo bankirjem, bankirji posodijo Nemčiji, Nemčija plača Franciji, Francija vrne bankirjem.

Kdo plačuje stroške vojne?

• • •

V državi Wisconsin ni takozvanih "kozakov" ali državnih policistov, ki zajezdijo v množico stavkujočih delavcev in mahajo z bičem na desno in levo. Rudarji v West Virginiji, Pennsylvaniji in Coloradu vedo, kakšni so ti ljudje.

Zakaj jih ni v Wisconsinu? Ali so morda stari političarji v tej državi bolj napredni kakor drugod? Niti najmanj. Demokratje in republičani v Wisconsinu niso nič boljši in pankrat so že poskusili s predlogo za ustanovitev državne konštablarije. Toda v wisconsinski legislaturi je že dolgo vrsto let večalimanj socialistov, ki vselej preprečijo sprejem take predloge.

Zdravilo za ozdravljenje gnilih razmer je torej jasno.

• • •

Svoboda govora kakor jo tolmačijo kapitalistični vladarji — je samo za tiste, ki nič ne govore.

• • •

Eden bog je, katerega priznavajo in časte vse cerkve brez razlike. Ta bog je Mamon.

• • •

"Žalostna obsodba socializma." — Pater Kazimir.

Da — žalostna! Kako pa more biti drugačna, kadar pater obsoja? Posebno žalostna — in obenem žalostnosmešna — je pa takrat, kadar patru pomaga "soditi" mirovni sodnik, ki razume toliko o socializmu kakor pater. Žalostno, toda resnično! Takih "socialistov" je bilo že dosti, toda socialistično gibanje je na boljšem, ko jih ni več. Častitamo sodniku na novi pajdašiji — ali bi častitali patru?

• • •

Dnevna vest: Harding bo konferiral z jeklarskimi magnati.

Pojasnilo: Jeklarski magnatje so dovolili Hardingu, da lahko pride na konferenco in jim kaj sugerira. **K. T. B.**

ALI OBSTOJI SOVJETSKA RUSIJA ALI NE?

New York, N. Y. (Federated Press). — Ako bi človek vpoštevali izreke sodišč, ki so se bavila z zadevami tikajočimi se Sovjetske Rusije, tedaj bi nazadnje ne vedel, ali obstoji Sovjetska Rusija ali ne. Federated Press je lansko leto poročal o več sodnijskih odlokih, ko sovjetski vladi ni bilo dovoljeno iskati sodne obravnave proti nekaterim posameznim osebam, ker sovjetska vlada ni uradno priznana od vlade Zdr. držav, torej za Zdr. države ta vlada ne obstoji, na drugi strani je pa sodišče nastopilo proti Sovjetski Rusiji, ako je bila ista zatožena.

Odlok prizivnega oddelka najvišjega sodišča je v tem oziru še bolj karakterističen. Pred nekaj meseci so hoteli tukajšnji zakoniti zastopniki Sovjetske Rusije vložiti tožbo proti nekemu Jacques Cibrariju, katerega je sovjetska vlada obdolžila, da je poneveril $900,000, katere je dobil za nakup kinematografskih aparatov in raznih potrebščin. Prizivni oddelek najvišjega zveznega sodišča je pa izjavil, da sovjetska vlada ne more tožiti Jacques Cibrarija, ker po mnenju sodišča ne obstoji nobena ruska sovjetska vlada in sodišče ne ve ničesar o tem.

Malo pozneje je pa isti Cibrario vložil tožbo proti Sovjetski Rusiji za odškodnino vsled konzularne pristojbine, katere stroške je imel, ko je sovjetska vlada hotela nastopiti sodnim potom proti njemu. Ali je pa sedaj prizivni oddelek najvišjega zveznega sodišča izjavil, da ne pozna nobenega tožitelja po imenu sovjetska vlada Rusije, kot je izrekel, ko je bil Cibrario toženec?

Ni! Ampak nekje in na nek nepoznan način je odkril, da eksistira neka sovjetska vlada Rusije in da se prav lahko nastopi proti temu toženeu sodnijskim potom. Tako je prizivni oddelek najvišjega zveznega sodišča potrdil odlok sodnika Bijurja, po katerem mora sovjetska vlada plačati Cibrariju 69,000

OBRAVNAVA PROTI RUDARJEM V W. VIRGINIJI.

Premogovniški magnatje plačevali pomožne šerife duhovnike in učitelje.

IZJAVA ŠERIFA DON CHAFFINA.

Charles Town, W. Va. — Kak sistem imajo premogovniški magnatje vpeljan v Zapadni Virginiji za varstvo premogovnikov in sploh svojih interesov, je bilo pojasnjeno v pondeljek, ko je bil zaslišan kot državna priča notorični šerif Don Chaffin.

Okrajni šerif v okraju Logan je pri navskrižnem izpraševanju izpovedal, da je plačeval več kot 25 pomožnih šerifov z denarjem, katerega je dobil od premogovniških operatorjev. Okraj je plačeval samo od pet do šest pomožnih šerifov. Vedel pa ni, koliko so premogovniški magnatje potrošili za vzdrževanje oboroženih pomožnih šerifov, potem je naglo dodal, da po njegovem mnenju ni bilo mogoče vzdržati red in mir samo s petimi ali šestimi možmi.

"Moji možje so plačani od $160 do $350 na mesec", je šerif počasi nadaljeval. "Vsak pa mora položiti varščino in imenuje jih okrajno sodišče na moje priporočilo".

Nadalje je izjavil, da pomožni šerifi ne delajo za premogovniške operatorje, akoravno jih lastniki rovov plačajo. Lastniki rovov plačujejo tudi duhovnike, pridigarje in učitelje.

Državni pravdnik Townsend, ki zastopa tožiteljstvo (državo), je nato vprašal, kdo plača pomožne šerife, katerih ima on v službi 35 ali 36. Šerif je odgovoril, da nekaj jih plača država, nekaj pa lastniki premogovnikov v okraju Logan. Na vprašanje, koliko so potrošili lastniki premogovnikov za plače pomožnih šerifov v letu 1921, je šerif odgovoril, da ne ve. Ravno tako je odgovoril, ko ga je državni pravdnik vprašal, če niso morda potrošili $61,513. Na vprašanje, ali ne dobi on vsega denarja za plače pomožnih šerifov, je pritrdil. Chaffin je nato priznal, da je država vzdrževala samo pet ali šest pomožnih šerifov, ostalih 25 je pa bilo najetih od premogovniških lastnikov.

Nato je pripovedoval, kako je zbral svoje čete, s katerimi je šel proti oboroženim rudarjem, potem ko je apeliral na governorja za pomoč.

"Šel sem med ljudi in apeliral na rudarje in druge, da naj mi pomagajo, akoravno mi je governor poslal nekoliko oboroženih mož", je pripovedoval Chaffin. Zbral je četo 1500 mož, med katerimi je bilo po izjavi šerifa velika večina rudarjev. Nato je opisal, kako je izdelal zaporna povelja za 42 rudarjev in kako jih je hotel dostaviti in kako je dal povelje stotniku Brockusu, da mora vpoštevati samo njegova povelja. Izpovedal je, da so padli prvi streli, ko je hotel izročiti zaporna povelja. Ta bitka se je vršila pri Sharplesu in ubitih je bilo več rudarjev.

Chaffin je izjavil, da je on poveljeval četi pomožnih šerifov, ki je bila tri dni v bitki z rudarji v gorovju Blair. "Jaz sem pozval pomožne šerife iz gorovja domov, potem ko sem dobil poročilo, da so se rudarji razkropili", je nadaljeval Chaffin. "Ko sem pa kmalo nato dobil novo poročilo, da se zbira nova armada rudarjev, sem ukazal trobiti na parno piščal na smodnišnici in ponovno zbral svoje čete. Razpostavil sem jih ob gorovju Blair in jim naročil, da morajo držati rudarje. — Ko je bila privatna armada na višku svoje moči, je štela 3000 mož; v tej armadi so bili pridigarji, rudarji, bankirji, odvetniki, zdravniki in sploh vsi sloji so bili zastopani, ki so se radi odzvali mojemu apelu, da so preprečili naval oboroženih rudarjev. Imeli smo tudi pet eroplanov, katere smo pa rabili samo za opazovalno službo".

Med zaslišanjem se je Chaffin večkrat ozrl po sodni dvorani in ostro pogledal po navzočih, kot da bi hotel koga iskati.

Bitko pri Sharplesu je opisal stotnik Broskus, poveljnik državne policije. Rekel je, da je četa oboroženih rudarjev ustavilo četo kakih devetdeset mož na cesti blizo Sharplesa. Ta četa pomožnih šerifov in drugih je imela nalogo dostaviti zaporna povelja rudarjem. Bila je tema, ko so bili ustavljeni in poveljnik je vprašal, zakaj da jih ne pustijo naprej. "Pri moji veri, to je moja čuvar", je bil odgovor, kot je izpovedal Brockus. "Prvi strel je padel iz vrst rudarjev", je izpovedal Brockus, "in državna policija se je nato tudi poslužila strelnega orožja. Oddanih je bilo kakih sto strelov".

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Jeklarska družba povišala plačo. Lackawanna Steel Co. je naznanila, da poviša plačo navadnim delavcem za deset odstotkov ali za tri cente na uro. Plače navadnih delavcev pri tej družbi bodo enake plačam delavcev vposlenih pri Bethlehem Steel Co., katera je kupila jeklarne Lackawanna Steel Co.

Železniški strojevodje in kurjači proti delavskemu časopisju. Konvencija železniških strojevodij in kurjačev je zavrgla predlogo za ustanovitev delavskih dnevnikov, v kateri namen naj bi organizacija naložila pet miljonov dolarjev.

Policija streljala na stavkarje. Policija, ki čuva lastnino lastnikov predilnic v Providencu, R. I., je streljala na skupino stavkarjev, ko so se peljali v tovornem avtomobilu mimo predilnice Crown. Policija je izjavila, da so stavkarji razbijali s kamenjem šipe na poslopju.

Stavka šoferjev v San Franciscu. Unija šoferjev v San Franciscu je prepričana, da je stavka dobljena, kajti vse družbe razun treh so že podpisale pogodbo. Okrožni sodnik M. T. Dooling je izdal začasno sodnijsko prepoved proti uniji šoferjev, da ne smejo "siliti družbe in ne prekoračiti posestva družb, ki še niso podpisale pogodbe z unijo". Bili so tudi že nemiri, ki so pa bili izzvani od privatnih straž, ki so jih najele družbe. Unija je izjavila, da oborožene čete v avtomobilih sledijo stavkokaškim šoferjem z namenom vprizoriti nemore.

Izprtje rudarjev v Avstraliji. Lastniki železnih rudnikov v New South Walesu, Avstralija, so izprli domalega vse rudarje pod pretvezo, da ne morejo obratovati rudnikov s profitom, ker je cena železu zelo padla. Glavni namen je pa, znižati plačo in podaljšati delavnik. Rudarji so pa izjavili, da ne bodo šli na delo za manjšo plačo in tudi ne za daljši delavnik.

Unije železniških uslužbencev se združijo. Na konveneiji unije postajnih načelnikov bo prišla na dnevni red tudi resolucija za združitev z unijo železniških pisarniških uslužbencev in telegrafistov. Unija postajnih načelnikov ni v Ameriški delavski federaciji, ampak je popolnoma samostojna.

Stavka kleparjev. — Kleparji, vposleni na srednji šoli Galileo v San Franciscu, so zastavkali iz protesta, ker je podjetnik Aleksander Coleman prelomil pogodbo z unijo kleparjev in razglasil, da so delavci, vposleni v njegovih delavnicah, vposleni po "ameriškem načrtu". Poleg je pa izjavil, da ne more dobiti potrebnega materijala, ako se ne izreče za "ameriški načrt". Zvezne oblasti so pričele s preiskavo proti dobavateljem stavbinskega materijala vsled njih bojkota proti stavbinskim podjetnikom, ki imajo podpisano pogodbo z unijskimi stavbinskimi delavci.

Združevanje strokovnih unij v Avstraliji v eno unijo. Unija vladnih poštnih in telegrafskih uslužbencev v Novi Zelandiji je predložila svojim članom na splošno glasovanje predlog o združitvi z delavsko alijanco ali "eno veliko unijo" v Novi Zelandiji. Vlada, ki je protidelavska, je že zagrozila uslužbencem z represalijami, ako se združijo.

Zmaga organiziranih črkostavcev v Detroitu. Organizirani črkostavci v Detroitu so dobili zahtevano plačo, namreč po $1.05 na uro za delo podnevi in $1.10 na uro ponoči. Tako je razsodil sodnik Ira W. Jayne, katerega so določili organizirani črkostavci in lastniki tiskarn za razsodnika. John F. Simmons, tajnik unije črkostavcev, se pa mora zagovarjati na sodišču vsled obdolžitve, da je kršil sodnijsko prepoved s postavljenjem stavkovnih straž pred tiskarno Franklin.

Delavke v Indiji se organizirajo. Mednarodna ženska delavska federacija z glavnim stanom v Genovi je pričela s kampanjo organizirati vse ženske delavke v Bombaju. Kampanja ni brezuspešna in veliko število delavk je že organiziranih.

Znižanje plače uslužbencem javnih železnic. Zastopniki uslužbencev električne javne železnice v Bostonu so pristali na znižanje plače za štiri cente na uro. Prizadetih je 5000 uslužbencev. Znižanje plače za dva centa stopi takoj v veljavo, drugo znižanje pa stopi v veljavo s 1. januarjem prihodnjega leta. Sprevodniki in motorniki bodo dobivali po 61c na uro.

Svet stavbinskih unij v San Franciscu za oprostitev Mooneya. Svet stavbinskih unij v San Franciscu je ponovno naslovil apel na governorja Stephensa, da naj pomilosti Mooneya, o katerem je skoro dokazano, da je bil obsojen v ječo vsled krivega pričevanja. Governor Stephens je izjavil, da delavci niso zainteresirani v oprostitev Mooneya in Billingsa. Druge strokovne unije v Californiji so podvzele enako akcijo.

Stavka izdelovalcev zabojev izgubljena. Delavci, vposleni v tovarnah zabojev v Dorrisu, Cal., so se vrnili na delo pod pogoji, katere so jim predložili podjetniki.

Hudi boji pristaniščnih delavcev. — Pristaniščni delavci v Beaumontu, Tex., so morali štirikrat v zadnjih devetih mesecih stopiti v stavko, da so obdržali unijsko mezdno lestvico. Zaslužek pristaniščnih delavcev je zelo slab in znaša povprečno po $70 na mesec. Plačani so po 65c na uro in en dolar na uro za delo po delavniku. Neorganizirani delavci pa dobivajo po 40c na uro, toda v zadnjem času so pa delodajalci plačevali samo po 25 do 40c na uro.

Na vsak način hočejo zdrobiti unijo stavbinskih delavcev. Podjetniki v Kaliforniji so se menda zakleli, da uničijo unijo stavbinskih delavcev in da zdrobijo sedanjo stavko v San Josu, Cal. Lesna tvrdka S. H. Chase Lumber Co. je vložila tožbo proti svetu stavbinskih delavcev za $5000 odškodnine, ker so stavkarji nagovarjali stavkokaze, da naj pustijo delo.

Pivovarna ustavila obrat vsled stavke. Ker so organizirani pivovarniški delavci, vposleni v pivovarni Milwauke-Waukesha v Waukeshi, Wis., stopili v stavko, je bila družba primorana ustaviti obrat, ker ni mogla dobiti dovolj stavkokazov.

Združenje socialistov v Jugoslaviji.

Dunaj, 1. maja. — Socialistična delavska stranka, socialno demokratska stranka Jugoslavije in slovenska socialnodemokratska stranka so se združile; združena stranka se imenuje socijalistična stranka Jugoslavije. Tako poroča buletin dunajske socialistične internacijonale.

Korak k združenju vseh socialističnih frakcij je postal nujna potreba časa in je naletel na zelo majhno opozicijo, kakor poroča sodrug Topolovič iz Belgrada, tajnik socialistične stranke. Vse frakcije sedaj delajo po združenem programu.

Komunistična stranka ima tudi nekaj pristašev med jugoslovanskimi delavci, toda njih število je v primeri s številom združene socijalistične stranke zelo majhno in komunisti so po malem pričeli stopati v socialistično stranko.

Komunizem je prvo leto po vojni zelo napredoval. Večina komunistov je hotela izrabiti revolucijo za razbitje nove jugoslovanske države. Ker pa je industrijsko delavstvo v Jugoslaviji zelo majhno, je prešla komunistična stranka v roke oseb, ki so jo izrabili za uničenje socialistične stranke v Jugoslaviji. Nato je sledil napad reakcijonarjev, ki so napravili pravi progon na vse, kar je le količkaj mislilo radikalno. Vladno preganjanje radikalno mislečih ljudi je zadalo velik udarec tudi socialistični stranki. Pred letom je dobila socialistična stranka v mestu Zagrebu nad 8000 glasov, torej večino vseh oddanih glasov; letos so pa socialistični glasovi padli na 1500 in izvoljeni so bili samo trije občinski odborniki.

Poleg porazov na volišćih je delavstvo izgubilo tudi več zakonov, kateri so bili sprejeti v skupščini v Belgradu v prid delavstva; tako n. pr. je bil odpravljen zakon za osemurni delavnik in še več drugih zakonov. Delavstvo je občutilo ves policijski teror, ki je zavladal po celi Jugoslaviji in socialisti so bili izven vsakega zakona.

To je prisililo razne socialistične frakcije v Jugoslaviji, da so začele misliti na enotno fronto, na združenje, da se skupno borijo za svoje pravice. Končno je delo združitve uspelo še tako daleč, da je ostalo odprto edinole vprašanje, h kateri internacijonali naj pripadajo.

Ker pa vsled obstoječih političnih razmer v Jugoslaviji kaka mednarodna politika ni bila mogoča za socialiste, je bilo končno sklenjeno, da takorekoč ne dela za socialistično stranko Jugoslavije nobene razlike ali pripada dunajski, londonski ali pa moskovski, samo da se združijo.

Da je združitev mogoča, so sklenili, da se ne pridružijo nobeni internacijonali, ampak da počakajo, kako se bodo razmere uredile. Začasno je socialistična stranka Jugoslavije neoficijelno v zvezi z londonsko in dunajsko, ne da bi pripadala h kateri teh internacijonal, dočim komunistična stranka pripada še vedno k moskovski.

Kakor hitro se pa ustanovi združena internacijonala, v kateri bodo zastopane vse delavske politične stranke, tedaj se bo takoj pridružila tudi socialistična stranka Jugoslavije.

JUGOSLOVANSKI KONZUL V CHICAGU ODIDE V BERLIN.

Chicago, Ill. — Dr. Branko Lazarevich, prvi jugoslovanski konzul v Chicagu, je imel v sredo zvečer svoj poslovilni večer. Imenovan je za konzula v Berlinu, kamor je odšel včeraj. V Chicagu je bil dve leti in v času svojega uradovanja je dobil vsled svojega nepristranskega delovanja zaupanje vseh, ki so prišli z njim v stike. Bil je zelo naobražen in uljuden v občevanju s strankami. Na njegovo mesto je imenovan dr. Burič.

OSEMMESEČNO PREMIRJE S SOVJETSKIMI REPUBLIKAMI.

(Nadaljevanje s prve strani.)

gat v Genovi, ki se je včeraj vrnil v Moskvo, je predložil centralnemu izvrševalnemu odboru dolgo poročilo o dogodkih in sklepih v Genovi. Odbor je nato sklenil, da bo Sovjetska Rusija sklepala z drugimi državami enake pogodbe kakršno je skenila z Nemčijo.

Joffe je dejal v svojem poročilu, da je genovska konferenca pokopala entento. Francija postane izolirana. Dalje je Joffe informiral centralni izvrševalni odbor, da je Čičerin rekel Lloydu Georgu:

"Ako hočete, da plačamo vojne dolgove, tedaj morate deliti z Rusijo vojni plen. Dati morate Carigrad, katerega ste obljubili Rusiji, mi pa odločimo, dali obdržimo Carigrad ali ga izročimo ljudstvu, h kateremu spada."

Lloyd George je odgovoril: "Morda še dobite Carigrad."

Čičerin: "Ako je tako, tedaj morda mi plačamo vojne dolgove."

Washington, D. C. — V tukajšnjih oficijelnih krogih pravijo, da je Lloyd George z Italijani vred razbil genovsko konferenco. George je obljubil Rusiji priznanje in denarna posojila, ko so pa Rusi prišli s praktičnimi predlogi na temelju obljub, se je George umaknil.

Hoover je rekel na konveneiji ameriške trgovske zbornice, da da ameriška vlada bo težko še kdaj posodila kak denar Evropi.

ZAHTEVA ZA PRIZNANJE SOVJETSKE RUSIJE.

(Nadaljevanje s prve strani.)

ljudstvo in imamo velike simpatije do njega. Zelo radi bi pomagali temu bednemu ljudstvu, ako bi le našli kak način, ki bi bil mogoč. Predno je mogoče pomagati, se mora vpostaviti zaupanje; vpostaviti se mora prejšnji proces trgovine. Sicer pa Rusija napreduje v tej smeri."

Borah je pa nastopil proti tem stupidnim izjavam direktorja protiruske blokade in javno pozval na odgovornost vse zavezniške in ameriške intrigante napram Rusiji. Izjavil je tudi, da bo privedel celo ameriške podjetnike do spoznanja, da jih Hoover vodi s svojo protirusko politiko v propast.

Vezuv postal aktiven.

Neapolj, 17. maja. — Ognjenik Vezuv je pričel bruhati iz sebe goste oblake dima in žarečo lavo. Prebivalci ob vznožju Vezuva so vznemirjeni.

PISMA NA POŠTI

v Chicagu imajo sledeči rojaki: Benvic Frances, št. 910; Fubeich mrs. C. št. 942, Grah Marija, št. 951; Kec Martin, št. 976; Meserie Steve, št. 1004; Michavich N., št. 1007 in Zarie Helen, št. 1102. Pisma se dobe na glavni pošti pri Lobby z Adams ceste. Poleg tekoče številke je treba tudi povedati, odkod naj bi pismo bilo.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. — Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cainkar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 82, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 406 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Železnikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Terčelj, Box 161, Lawrence, Pa., John Goriek, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Av., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrožič, Box 286, Moon Run, Pa. John Grošelj, 885 E. 137th St., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Marc, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5805 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Alič, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Joško Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Skuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Av., Cleveland, O.

POZOR!—Korespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslove: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslove: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. poretni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 416 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse kar je v zvezi z glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH

Suhe Mrtve lase

možete preprečiti in dati lasem lepo mehkost, bujnost in lepoto, katero si vsakdo želi ako nadenete

SEVERA'S HAIR POMADE

Izvrstna, pripravna za nego las, idealna, zdravilna, in čista.

CENA 25c

Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Za kuhanje piva doma

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladčičarjem in v prodajalne železnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

NOVO! NOVO!

Naročite in se prepričajte.

Dobro Kalifornijsko kapljico, ki stane le $1.25 za en galon in $3.00 za tri galone. Hmelovi ječmenovec stane za 5 galone $1.25 v škatlah in za 4 galone $1.00 v komadih. Vse to se pripravi brez vsakega kuhanja. Navodila pošljem z vsakim naročilom.

FRANK SIMOK and COMPANY,
P. O. Box 37,
N. S. Pittsburgh, Pa.

JE VAŠE SRCE MOČNO IN ZDRAVO?

Tisoče ljudi ima srčne napake, ki ne vedo zanje. Vsak dan čitamo, da je kdo umrl vsled srčne napake. To se zgodi ko se je src izrabilo. Ako bi se pravočasno pazilo pa bi se obvarovalo. Eno najboljših zdravil za to je Nux Vomica. To ojača in zdravi srce. Kadar srce oslabi in neredno deluje, bije sedaj hitro, počasi preskoči bitje kot je mnogokrat v navadi tedaj malo Nux zdravila veliko pomaga in srce prične takoj hitrejše biti. Kadar je srce bolano ves život trpi in vsako hranjenje je slabo za ves sistem.

Za take slučaje Nuga Tone bi se moral takoj vživati, le ta vsebuje dovolj Nux, da ojača vaše srce in ga spravi k pravem delu. Izboljša cirkulacijo, ki je zelo važna, da dobi vaše telo zopet svoje moči, zdravje in življenje. Sicer pa to ni vse česar Nuga Tone vstvarja. Ta vsebuje še sedem drugih važnih zdravilnih snovi, kot železo, ki nareja rudeče kri; Fosforus ki redi in jača živce, cascara ki čisti vaše črevo in odtene vse strupe iz sistema. Vrsnici ga ni zdravila kot je Nuga Tone, za oslabele, nervozne, bledе, utrujene, izmučene može in žene. Je popolnoma jamčeno, da vam da zadovoljstvo ali pa denar nazaj. Dovolj za en mesec zdraviti se stane le $1.00. Se prodaja v vseh boljših lekarnah, ali pa vam mi pošljemo poštnine prosto od National Laboratory, 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill., na sprejem zvote $1.00.

(Adv.) May 5-19.

VELIKI ZIDNI ZEMLJEVID JUGOSLAVIJE

Ravnokar sem prejel iz starega kraja s končnimi mejami krasno izdelane v 11 barvah mape, brez katerih bi ne smela biti ena slovenska hiša.

Cena je EN DOLAR.

Potrudite se hitro dokler saloga ne poide.

JOHN SENICA,
316 Chemical Bldg., Chicago, Ill.

Veliko potnikov.

V STARI KRAJ ODHAJA veliko rojakov. Ako ste tudi Vi namenjeni tja, tedaj najbolje storite, ako potujete skozi podpisano tvrdko, ki je znana naredi točno postrežbo in priporočena od onih, ki so že potovali.

IZ STAREGA KRAJA bo prišlo po 1. juliju zopet večje število novih priseljencev. Ako želite tudi Vi dobiti kake osebe sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.

PRI POSILJANJU DENARJA so pred vsem važne tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka Vam nudi vse tri. Poslužite se je toraj vsaloj, kadar pošiljate denar.

Za vse nadaljna pojasnila se obrnite na

SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
70 — 9th Ave.,
NEW YORK CITY.

Najboljša prilika za odhod v

DOMOVINO

s velikim parnikom
PRESIDENT WILSON
DNE 20. MAJA

Cena do Trsta ali Dubrovnika je $102.50.

Pišite nam, da vam oskrbimo prostor.

Denar pošiljam v domovino po pošti ali brzojavno v dinarjih—Dolarjih

Pišite po naš cenik.

Opravljamo vse bančne posle.

Prejemam denarne vloge in plačujem po 4% obresti.

EMIL KISS, BANKIR
NEW YORK CITY
133 Second Ave.

OTOK ZAKLADOV.

Čudoviti doživljaji malega Jacka na suhem in na morju.

Angleško spisal R. L. Stevenson.
Poslovenil J. M.

(Dalje.)

Hitro sem bil pokonci in v istem trenotku me je obdal oblak morskih pen; vendar sem to pot vztrajal pri svojem namenu in začel z vso močjo in opreznostjo veslati proti Hispanioli. Enkrat sem zajel tolike vode, da sem se moral ustaviti; vodil sem svoj čolnič med valovi tako spretno, da je le semintja dobil udarec med rebra in mi je voda pljusknila v obraz.

Urno sem se bližal ladji; videl sem, kako so se pri krmilu svetili medeni okovi, ko se je premikala; še vedno se ni prikazala živa duša na krovu. Smatral sem jo za zapuščeno. Ako pa ni bila, so morali mornarji pijani ležati spodaj, kjer bi jih mogel zvezati in narediti potem z ladijo, kar bi se mi zljubilo.

Nekoliko časa se je gibala tako, da je bilo zelo slabo zame. Obrnjena je bila skoro popolnoma proti jugu in se seveda ves čas zibala. Vselej, kadar se je obračala, so se jadra nekoliko napela, in to jo je v trenutku obrnilo proti vetru in oddaljilo od mene.

Veter je za nekoliko sekund skoro pojenjal in ker je tok ladjo polagoma obračal, se je Hispaniola počasi vrtela okoli svojega središča in obrnila proti meni zadnji del, kjer je bilo okno kabine še vedno na stežaj odprto in kjer je gorela svetilka nad mizo. Glavno jadro je viselo ohlapno dol, kakor kako bandero. Ako bi ne bilo toka, bi stala popolnoma mirno.

V zadnjih trenotkih sem se od nje nekoliko oddaljil, sedaj sem pa podvojil svoj napor in jo začel loviti.

Nisem bil sto metrov od nje, ko je veter zopet potegnil; jadra na levi strani so se napela in zopet je švignila naprej kot lastavica.

Skoro bi obupal, toda zopet me je navdalo veselje. Ladja se je obračala. Videl sem, kako so se penili valovi pod njenim rilcem. Neskončno velika se mi je videla iz mojega nizkega čolna.

Komaj sem imel časa misliti, komaj časa delati in se rešiti. Nahajal sem se vrh vala, ko je ladja prihajala po drugem navzdol. Planil sem na noge, sunil svoj čoln podo in skočil. Z eno roko sem se vjel za veliki drog, svojo nogo pa vtaknil med veliko vrv, in ko sem tako visoko visel in težko sopel, mi je zamolkel udarec oznanil, da je ladja povozila in razbila čolnič in da sedaj ne morem več s Hispaniole.

XXV. POGLAVJE.

Črno zastavo snamem.

Komaj sem se ustanovil na stožini, ko je vihrajoče jadro ohlapnilo in se na drugi strani s takim pokom zopet napelo, kakor bi kdo s topom ustrelil. Valed sunka se je ladja stresla do dna, toda kmalu je spodnje jadro zopet omahnilo, ostala pa so bila še vedno napeta.

Skoro bi bil padel v morje; zdaj nisem smel več tratiti časa, zato sem splezal po stožini dol in se z glavo naprej zakotal na krov.

Bil sem na prednjem delu ladje, ki je bil obrnjen od vetra, in glavno jadro, ki je bilo še vedno napeto, mi je zakrivalo večji del zadnjega konca ladje. Žive duše ni bilo videti. Na tleh, ki niso bila osnažena od upora sem, je bilo opaziti sledove nog; prazna steklenica z odbitim vratom se je valila semintja kot nekaj živega.

Naenkrat je prišla Hispaniola naravnost pred veter. Prednja jadra za menoj so glasno pokala, krmilo je močno udarjalo, cela ladja se je vzdigovala in tresla, drog glavnega jadra se je zasukal proti ladji, vrvi so zaječale in pokazal se mi je zadnji del ladje.

Tam sta bila dva čuvaja; rdečekapee ležeč na hrbtu, trd kot les, z razprostrtimi rokami od odprtimi ustmi, kažoč zobe; Izrael Hands pa je sedel s hrbtom proti ograji; brada mu je visela na prsi, roke so bile razprostrte, njegov obraz je bil bled kot lojeva sveča.

Ladja se je stresala in zibala kakor uporen konj, jadra so se napenjala sedaj na eni sedaj na drugi strani, in drog glavnega jadra se zibal, da je jambora ječala. Semintja je pljusknil oblak svitlih pen preko ograje. Ob vsakemu sunku se je prevalil rdečekapec, pa vedno obležal zopet na hrbtu in kazal spačeno lice, da ga je bilo grozno gledati. Pri vsakem sunku se je tudi Hands vedno bolj sesedal, njegove noge so se stezale vedno dalje po krovu in telo se je končno obrnilo proti zadnjemu delu ladje; tako se mi je njegov obraz popolnoma skril in nisem mogel videti ničesar drugega kakor njegova ušesa in konce brk.

Pri tem sem opazil mlakuže temne krvi po tleh in padlo mi je v glavo, da sta se umorila v svoji pijani jezi.

Ko sem tako tja gledal in se čudil, se je Hands, ko je ladja ravno mirno stala, deloma obrnil in se z zamolklim ječanjem vzravnal nazaj v oni položaj, v katerem sem ga videl v začetku. Ječanje, ki je pričalo o bolečinah in smrtni slabosti, in njegova odprta, viseča čeljust, vse to me je presunilo. Spomnil sem se pa na pogovor, ki sem ga slišal v sodu in usmiljenje me je minulo.

Krenil sem se proti zadnjemu delu ladje, in prišel do glavne jambore.

"Pojdite na krov, gospod Hands", sem dejal porogljivo. S težavo je obrnil oči, vendar je bil preveč slab, da bi se mogel začuditi. Besedica "brandy" je bilo vse, kar je zinil. Videl sem, da ne smem izgubljati časa; umaknil sem se drogu velikega jadra, ko se je zopet zavrtel preko krova, smuknil proti zadnjemu delu ladje in po stopnicah dol v kabino.

Tukaj je vladal tak nered, kakor si ga le morete misliti. Karkoli je bilo zaprto, so pri iskanju zemljevida vlomili. Po tleh, kjer so sedeli lopovi pri pijači ali posvetovanju, potem ko so gazili po močvirju okoli tabora, je ležalo nesnage na debelo. Po stenah, ki so bile belo pleskane in z zlatom obrobljene, je bilo polno znamenj umazanih prstov in rok. Na tucate praznih steklenic je žvenketalo po kotih ob zibanju ladje. Ena zdravnikovih knjig je ležala odprta na mizi in polovica listov je bila iztrgana, mislim, za prižiganje pip. Sredi vsega tega nereda se je svetilka še vedno kadila in razširjala motno rujavkasto svetlobo.

(Dalje prihodnjič.)

Za naše farmarje.

Odbirajte koruzne stroke za seme!

Od semena, ki ga spravljamo v zemljo, je odvisen tudi pridelek. Za seme je najboljše zrnje komaj dovolj dobro. To načelo velja za vsako rastlino, torej tudi za koruzo. Z dobro vrsto semena zvišamo najpreje pridelek, istočasno pa izboljšamo tudi kakovost. Kaj moramo pri koruzi najbolj upoštevati, če hočemo doseči zadovoljive pridelke?

Koruzni stroki, ki jih odbiramo za seme, morajo biti okrogli (ne ploščnati), po možnosti precej dolgi, pravilno in krepko razviti, spodaj in zgoraj približno enakomerno debeli, s polno nastavljenim in docela dozorelim zrnjem. Sredi stroka se nahaja najbolj razvito zrnje, zaraditega je za seme uporabljati po možnosti samo to seme. Drobno zrnje na vrhu in predebelo na vznožju stroka za setev ni posebno primerno.

Od važnosti so tudi vrste na stroku, v katerih je zrnje nastavljeno. Zrnje mora biti v ravnih — ne v spiralnih, zavitih — črtah, polnih od znožja do vrha, brez praznin. Vrste se naj enakomerno tišče ena druge brez vmesnih presledkov. Pregosto in neenakomerno nastavljeni stroki niso primerni za seme.

Posebno važno je tudi število vrst na strokih, kajti od njega je odvisna količina zrnja, ki ga dobivamo pri koruzi. Stroki imajo 10 do 16, celo do 18 vrst. Oni stroki, ki imajo le 10 vrst, bodo brezdvomno dali veliko manj zrnja, kakor oni, ki jih imajo 16. Zaraditega mora biti stremljenje vsakega kmetovalca, da si za seme izbere le take stroke, ki imajo po možnosti veliko število vrst zrnja. Z odbiranjem koruze na podlagi tega načela so umni kmetovalci dosegli, da so svojo domačo koruzo, ki je navadno imela le 10 do 12 vrst, pripravili tako daleč, da se dandanes med splošno setvijo dobi komaj kak strok, ki ima le 14 vrst, pač pa izkazujejo splošno po 16 do 18 dobrorazvitih vrst zrnja. Kako se je s tem pridelek na isti površini zemlje povečal, si lahko vsak kmetovalec sam izračuni.

Vse te lastnosti, posebno pa število vrst, se podedujejo na potomce, zaraditega nam je dana možnost iz navadne domače koruze potom odbire po načelih, ki smo jih zgoraj omenili, vzgojiti tako dobro vrsto, da bo dala veliko večji pridelek.

Naravno je, da pri tem ne smemo zanemarjati vseh drugih del, ki so v zvezi s pridelovanjem koruze, kakor na primer globoko oranje, krepko gnojenje, okopavanje, osipavanje itd.

Kmetovalci, povečajte donos na koruzi z odbiro semena, kajti le z zvišanjem svojih pridelkov boste lahko tekmovali s pokrajinami, ki v dobri zemlji in z majhnimi pridelovalnimi stroški goje iste kulturne rastline.

PRODAM

80 akrov zemlje, katera leži ¾ milje zapadno od Prage ob Duluth, Messaba Northern R. R. postaje Dibel, blizo Zima v Range 18, Township 55, sec. 16. Zemlja je črna in jako rodovitna, poraščena z lesom, temrack les in še ne sekan. Prodam jo po $18.00 aker, sam les je vreden toliko za kolikor se proda vse skupaj. Kogar veseli dobra zemlja in les, tukaj ima zelo ugodno priliko sedaj. Za natančnejša pojasnila obrnite se do lastnika osebno ali pa pismeno. — Joseph Ule, P. O. Box 814, ali pa na 125 W. Ash Street, Chisholm, Minn. (Adv.)

BAKRENE KOTLE

Vsa potrebna oprava, Hydrometers, Malt Extracts, Hmelj, razne essence za izdelovo raznih se opojnih pijač: Rum, Brinjevec, Kimelj, Žganje in drugo. Pišite po cenik.

VICTORIA SUPPLY CO.,
654 Morton Bldg., New York

POZOR ROJAKI!

Imam 3 izvrstne harmonike, dve od teh sti na prodaj. Ena je Lubasova, tri vrstna, trikrat uglašena, cena je $60.00. Druga je trivrstna dvakrat uglašena, najboljšega izdelka skoro nova, cena je $65.00. Tretja "Kranjska" trivrstna, trikrat uglašena skoro popolnoma nova, cena je $85.00. Ako katerega veseli kupiti dobro blago, sedaj je prilika: izberete si lahko eno od tih treh. Pišite mi na naslov:

PETER POTOČNIK,
41 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.
Adv.

Dr. J. V. Grahek
ZDRAVNIK.
Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne.
848 E. Ohio Street.
Telefon Cedar 2388
N. S. PITTSBURG, PA.

NA PRODAJ JE

za nizko cena $2800.00 trinadstropna lesena hiša, z prostorom pripravnim za prodajalno. V hiši je plin in električna razsvetljava. Več se poizve na, 1627 So. Morgan St., (blizu 18th St.) Chicago, Ill.

CUNARD-ANCHOR
ANCHOR DONALDSON

Najhitrejši avstovna moderni parniki. Naročite svoj listek takoj. Gotovo je zastopnik v vašem mestu ali kje blizu.

Osobni upravljevalec s pl.ubno vožnje v Jugoslavijo, na

MAURETANIA.....Junija 6
(Preko Cherbourga)

v spremstvu gospoda in gospe Bakulić od Cunard urada iz San Francisco, bodete ustregla potnikom, pri prihodu, potnik lotih in v vsak drugih zadevah. Posebni vlak iz Cherbourga direktno v Jugoslavijo kar bo vzelo vsega časa iz New Yorka do doma 6 dni. Vsi trotjega razreda potniki se vozijo v 2, 4 do 6 osebni spalnici. Posebno poštenje se bo polagalo na hranko.

Cena v trotjem razredu je do Ljubljano $110. Davek $5.

NARAVNOST V DUBROVNIK ALI TRST

ITALIA.....Junija 10

Vožnja stane $90. Davek $5.
Železnica do Ljubljano $1.05.

COLUMBIA GRAMOFONE
od $30.00 — $250.00.
VELIKA ZALOGA PLOŠČ V VSEH JEZIKIH.
Imam novo zalogo nemških importiranih "Homokord" rekordov.
Brezplačne cenike dobite pri:
VICTOR NAVINŠEK,
331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

ROJAK PAJK JE

V trgovini nad 16 let, na tisoče dolarjev razpošlje blaga po celi Ameriki pa se ni nikdar slišalo da ni vsak dobil pošteno blago. Kdor od nas enkrat kupi, še kupi. Pošilja brezplačne cenike po celi Ameriki za ure, zlatnina, srebrnina, diamante, prstane, dalje prave glasne Columbia gramofone, slovenske in v vseh drugih jezikih gramofonske plošče, zastave, regalije, kape i. t. d.

On je edini pravi zastopnik v Conemaugh, Pa., za Columbia gramofone in plošče.

En sam poskus in prepričali se bodete.

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

NOVE SLOV. JUGOSLAVIA PIANO—ROLE
7-PESMI Z BESEDAMI, 3-POLKE 3-VALČKE, 3-KORAČNICE I. T. D.
PIŠITE TAKOJ PO CENIK KATEREGA DOBITE EDINO PRI:
NAVINŠEK — POTOKAR,
331 GREEVE STREET CONEMAUGH, PA.

STOJTE — GLEJTE — IN — POSLUŠAJTE
Ta imenita ponudba. Šest komadov za $6.00.

Pišite še danes po gori na slikane stvari in kadar jih sprejmete pokažite vašim sosedom, prijateljem, itd., ter postite naj sodijo o vrednosti blaga.

No če hočete dobiti te stvari pošlite, da bodete med prvimi in poslušite se hitro te ugodne prilike.

Cela stvar se tako enostavno lahko izvrši, da nimate nobenega vzroka za pomislek, izrežite ta kupon ozirom sliko, napišite vaše ime in naslov točno priložite 50c v poštnih znamkah, za pokritje poštijatvenih troškov in mi vam bomo odposlali vse blago kot ga predstavija slika.

1—Izvrstna KUKU stenska ura, krasno izdelana iz trpežnega trdega lesa krasno izrezana da je v resnici nekaj lepega. Kolesje je najboljšega izdelka, da vzdrži pravi čas in se uravnava z uteži, ter je jamčena za vse vaše življenje.

2—Avtomatični stroj za striči lase. Striže lase kot bi se kamplalji.

3—Železniškarska vrste žepna ura v srebrnem pokrovju krasno izdelana, njeno nikel kolesje je tako vrejeno, da vzdržuje pravi čas in jamčena za več let.

4—Poslušni prstan z vrezanim vašim imenom.

5—Nove vrste toplotomer izboljšanimi lunajšbami kateri vam kaže vedno vreme za dan v naprej in sicer v obliki "punčke" ki se vam prikaže vratih za lepo vreme in če pa kaže na dež ali slabo vreme se vam prikaže pri vratih mali fantiček z dežnikom v roki. Na notranji steni pa visi toplomer kateri kaže toploto.

6—Krasna žepna knjižica v usnje vezana z urezlom na krovu, prijazno in potrebno za vsacega.

Nobeden gori omenjenih komadov se ne proda posamezno, ker je edino na ta način, da se odda vseh šest skupaj nam je mogoče to storiti po tak znižani ceni, sicer pa ako bi pronašli, da vse skupaj ni vredno toliko tedaj vam vrnemo denar. To blago bo nedvomno zadovolilo tudi vaše sosede in bodo ž oni kitro naročili!

UNION SALES CO., DEPT. 518,
15 S. Desplaines St., CHICAGO, ILL.

ŠTEDENJE KOT IZDATEK.
KATERO POT GRE VAŠ DENAR?
PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL
TO V NAPREJ.

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdaje svojih dohodkov, brez ozira na to kako mali so, ali kako obilni so odbitki na letih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako zigurno in zkrbno kakor ga bi dolgovali moscrju namesto samemu sebi—potem je vprašanje rešeno.

Dajte nam priliko razložiti vam način, ki bi bil najbolj primeren vašim potrebam.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

F. M. Dostojevskij:

BESI

Roman v treh delih.

Preložil Vladimir Levstik.

(Dalje.)

Tako so mi opisali zadevo. In še nekaj je bilo rečenega; da je najel to stanovanje za kapitana in njegovo sestro sam gospod Stavrogin, Nikolaj Vsevolodovič, sin generalke Stavrogine; sam se je prišel domenit in zelo prigovarjal, zakaj gospodar izprva ni hotel oddati hiše, ker jo je bil namenil za krčmo; toda Nikolaj Vsevolodovič se ni kregal za ceno in je plačal za pol leta naprej.

"Brez namena že ni gorelo", se je oglasil nekdo iz množice.

Toda večina je molčala. Obrazi so bili mračni, ali velike, vidne razdraženosti nisem opazil. Kroginkrog pa so se nadaljevale zgodbe o Nikolaju Vsevolodoviču in o tem, da je umorjenka njegova žena, da je včeraj "nepoštenim potom" izvabil k sebi dekle iz najboljše rodbine v tem mestu, hčer generalke Drozdove, in da se pritožijo zoper njega v Petrograd; žena njegova pa je bila očividno zato umorjena, da bi se mogel ženiti z Drozdovo. Skvorešniki niso bili delj ko politretjo vrsto odtod, in pomnim, da mi je prišlo na um, ali ne bi kazalo sporočiti tja, kaj govore. Drugače pa nisem opazil, da bi kdo posebno hujskal množico; tega ne maram trditi, čeprav je šinilo mimo mene par sumljivih obrazov in sem v njih takoj spoznal bufetne goste, ki so prišli k jutru gledat požar. Toda živo še pomnim visokega, mršavega dedca-meščana, zapito prikazen s kodrastimi lasmi in sajastim obrazom, ključavničarja, kakor sem zvedel pozneje. Ni se mi videl pijan, toda v nasprotju z mračno stoječo množico je bil ta človek ves iz sebe. Venomer se je obračal k ljudstvu, dasi ne pomnim njegovih besed. Vse, kar je govoril razumljivega, so bili kratki, odsekani vzkliki: "Kaj je to, ljudje božji? Mari je to pravica?" In pri tem je srdito mahal z rokami.

TRETJE POGLAVJE.

Konec romana.

Iz velike dvorane v Skvorešnikih (tiste, kjer sta se Varvara Petrovna in Stepan Trofimovič poslednjikrat sestala) se je videl požar kakor na dlani. Na razsvitu, ob šestih zjutraj, je stala Liza pri zadnjem oknu na desni ter strmela v ugašajočo zarjo. Sama je bila v sobi. Obleko je imela praznično, v kateri je bila včeraj na predavanju — svetlo-zeleno, vsa v bogatih čipkah, samo da zmečkano ter naglo in malomarno vrženo nase. Zapazivša, da ima modre odpet, je mahoma zardela, urno popravila obleko, vzela z bližnjega naslanjača rdečo ruto, ki jo je vrgla včeraj od sebe pri vhodu, ter si ogrnila vrat. Bujni lasje so se vsipali v razmršenih kodrih izpod rute nadesno ramo. Njen obraz je bil truden in poln skrbi, toda oči so ji gorele izpod zgrbančenih obrvi. Zopet je stopila k oknu ter prislonila vroče čelo k mrzli šipi. Vrata so se odprla in vstopil je Nikolaj Vsevolodovič.

"Poslal sem slugo na konju", je dejal. "Čez deset minut zveza vse; doslej pripovedujejo, daje pogorel kos Zarečja, tisti ob vodi, na desni strani mosta. Ogenj je izbruhnil opolnoči — zdaj že pojema."

K oknu ni stopil, marveč je ostal tri korake za njenim hrbtom; ni se obrnila k njemu.

"Po koledarju bi moralo biti že celo pro svetlo, pa je tema kakor ponoči," je ispregovorila nejevoljno.

"Vsi koledarji lažejo", je menil z ljubeznjivim smehljajem ter popravil, kakor bi ga bilo sram: "Po koledarju je dolgčas živeti. Liza."

Umolknil je povsem, jezen, da je zinil spet takšno plitkost; Liza se je krivo nasmehnila.

"Tako žalostne volje ste, da še besed ne najdete zame. Toda pomirite se, saj ste sami dejali: jaz živim zmerom po koledarju, sleherni moj korak je preračunan po njem. In se čudite?"

Liza se je obrnila od okna ter sedla v naslonjač.

"Sedite prosim tudi vi; le malo časa nama še ostane. Govoriti hočem po svoji volji — zakaj ne bi govorili tudi vi po svoji?"

Nikolaj Vsevolodovič je sedel zraven nje in jo tiho, skoraj boječe prijel za roko.

"Kaj pomeni ta jezik, Liza? Odkod se je vzel namah? Kaj pomeni to: 'le malo časa nama še ostane?' To so že druge zagonetne besede, odkar si se zbudila pol ure."

"Ste začeli šteti moje zagonetne besede?" se je zasmejala ona. "Pa to še pomnite, da sem se včeraj predstavila za mrliča, ko sem vstopila? Menda se vam je zdelo umestno pozabiti. . . Pozabiti ali pa preslišati."

"Ne pomnim, Liza. Čemu za mrliča? Živeti je treba. . . ."

"Beseda nam zastaja, kaj? Vsa zgovornost vas je minila. Preživela sem svojo uro na svetu; dovolj je. Se spominjate Hristofora Ivanoviča?"

"Ne, nič se ga ne spominjam", je dejal on; lice se mu je zmračilo.

"Hristofora Ivanoviča, v Lausannu? Strašno vam je presedal. Vselej je odprl vrata z besedami: Samo na minuto! — in potem sedel ves dan. Jaz nočem biti podobna Hristoforu Ivanoviču in ostati ves dan."

Izraz bolesti je pokril njegovo obličje.

"Liza, hudo mi je, ko poslušam to razbito govorjenje. Ta grimasa te samo drago stane. Čemu ti je? Zakaj to?"

Njegove oči so vzplamtele:

"Liza", je vzkliknil, "priseżem ti, da te zdaj bolj ljubim nego včeraj, ko si prišla k meni!"

"Kako čudno priznanje! Čemu danes in včeraj in bolj in manj?"

"Ne zapustiš me", je nadaljeval skoraj obupno, "skupaj odpotujeva, še danes, kajneda? Kaj?"

"Joj, ne stiskajte mi roke tako hudo! Kam naj še danes odpotujeva? Spet kam na 'vstajenje'? Ne, dovolj je zdaj teh poizkusov. . pa tudi prepočasi mi je; jaz nisem za to, previsoko je zame. Če bi potovala, bi v Moskvo; delati obiske in sama sprejemati — to je moj ideal, saj veste: nisem vam skrivala, kakšna sem, že v Švici ne. In ker ste oženjeni ter se ne moreva peljati v Moskvo in delati obiskov, je škoda vsake besede."

(Dalje prih.)